

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Forhøjelse af sygedagpenge, medlemskontingent for bidragydende medlemskab m. v.)

(Lovforslaget (nr. 123) findes i tillæg A. sp. 2565, fremsættelsen i tidenden sp. 2278).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Niels Mørk: Jeg vil gerne takke socialministeren for den største forbedring af dagpengesatserne, vi indtil nu har set. Det betyder, at de sygdomsramte og specielt de langvarigt syge opnår en økonomisk trykthed større end nogen sinde før.

Jeg er helt enig med ministeren i, at næste skridt må være afskaffelse af karenstiden, som det faktisk allerede er sket i Sverige, og at nå til en ordning, hvor dagpengene og finansieringen heraf afpasses efter den indtægt, de sikrede har haft, før sygdommen indtraf, med det sigte, at lønarbejderne opnår den samme dækning under sygdom, som andre befolkningsgrupper allerede har. Det er også med tilfredshed, jeg noterer, at ministeren vil fremme disse videregående forbedringer. Jeg havde gerne set, at man allerede nu var gået længere med hensyn til karenstiden, selv om jeg må erkende, at ministerens forslag om karenstidens bortfald efter 3 ugers sygdom imod nu 4 ugers sygdom er en stor forbedring for de langvarigt syge. Men jeg har grund til at tro, at socialreformkommissionen inden for en relativ kort tid skulle have mulighed for at afgive en speciel indstilling vedrørende korttidssikringerne, i hvert fald hvad angår sygdom og ulykke.

På de danske sygekassers delegeretmøde i fjor blev der bl. a. rejst spørgsmålet om en forhøjelse af det siden 1960 gældende stats-tilskud på 5 kr. årligt for A-medlemmer. Personlig ville jeg i stedet foretrække, at sygekasserne får større økonomisk mulighed for at gå mere ind for profylaksen, for forebyggelsen, f. eks. ved at sætte ind i bekæmp-

pelsen af de meget udbredte sygdomme som paradentose og livmoderkræft.

Kvindekommissionen har rejst spørgsmålet om profylaktiske tandundersøgelser af kvinder under svangerskab og efter barnefødsel; det er et område, hvor der kan påvises et langt større behov end i mange andre grupper for paradentoseprofylakse og -terapi. Hvis staten i lighed med reglerne i den nye speciallægeoverenskomst kunne yde 75 pct.s refusion på dette felt, ville det betyde en hel del i bekæmpelsen af denne alvorlige sygdom, paradentose, som er meget udbredt i hele befolkningen, også — og ikke mindst — i de yngre aldersklasser. Som det er nu, har sygekasserne ingen mulighed for at yde hjælp til de mange, som er ramt af denne sygdom.

Jeg vil også gerne berøre det andet spørgsmål, jeg nævnte vedrørende forebyggelse, som sygekasserne i de seneste år har sat i forgrunden. Det drejer sig om generelle undersøgelser for livmoderkræft. Denne alvorlige sygdom, som omfatter ca. 75 pct. af alle tilfælde af underlivskræft, er en sygdom, der kan helbredes næsten 100 pct., hvis den behandles i tide. Jeg kan i den forbindelse henvise til en artikel i Ugeskrift for Læger af 12. januar 1967 af læge Aage Lørring. I denne artikel slås der til lyd for, at målet må være at få alle kvinder i den udsatte alder undersøgt med regelmæssige mellemrum af medlemmernes egen huslæge, altså den praktiserende læge. De praktiserende læger skulle kunne påtage sig denne opgave, men sygekasserne kan normalt ikke yde tilskud til profylaktiske undersøgelser; men såvel lægerne som den patologiske undersøgelse og efterkontrol skal jo betales. Jeg håber, at vi kan få en ændring i sygeforsikringsloven, således at denne vigtige profylaktiske opgave kan løses, også hvad det økonomiske angår.

Så har jeg endelig også til sidst et andet spørgsmål; det drejer sig om rejsesygeforsikring. I 1965 traf sygekasserne jo aftale med et forsikringsselskab om kollektiv sikring af medlemmerne under midlertidigt ophold i

[Niels Mørk.]

udlandet, men socialministeren mente ikke, der var lovhjemmel for denne overenskomst. Det ligger sådan, at over for sygekasserne stilles der i større og større omfang krav om erstatning for sygebehandling ydet under midlertidigt ophold i udlandet. Sygekassernes medlemmer er dækket ind under ophold i Norge, Island, Sverige og England, men ved ophold uden for disse lande har sygekasserne ikke kunnet træde til i modsætning til, hvad der gælder sygeforsikringerne i Norge, Sverige, Vesttyskland og Østrig. Da sagen blev rejst i 1965, var der tale om en kollektiv ordning bindende for alle sygekasser. Jeg vil nu forbeholde mig at tage spørgsmålet op igen i det kommende folketingsudvalg, men således at der i modsætning til tidligere bliver tale om en frivillig ydelse, forstået sådan, at det bliver den enkelte sygekasse, som selv træffer beslutning om, hvorvidt den vil gå med eller ej.

Jeg kan med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til en velvillig behandling.

Peter Larsen: Efter den ret omfattende debat, vi havde her i tinget, da venstres forslag om ændring i sygekasseloven forleden var til behandling, er der næppe grund til ved denne lejlighed at sige så forfærdelig meget. Vi er fra venstres side tilfreds med, at det lovforslag, regeringen nu har fremsat, på en lang række områder næsten er parallelt med vort, i hvert fald hvor det drejer sig om dagpengespørgsmålene, og jeg vil i denne forbindelse gerne give udtryk for, at ministerens forslag vedrørende en afkortning af karenstiden vil venstre meget gerne overveje rimeligheden af. Vi kan altså være tilfredse med det og konstaterer, at det ser ud til, at man har arbejdet ret hurtigt i ministeriet de sidste uger. Uden at gå ind i mange af de betragtninger, som hr. Niels Mørk gjorde gældende vedrørende nydannelsen angående de forebyggende foranstaltninger, kan jeg her blot sige, at det er et område, vi fra venstres side følger med meget stor interesse, et område, der jo også i anden lovgivning lægges megen vægt på.

Vi kan som sagt tilslutte os de mange forbedringer, lovforslaget er udtryk for, men forslaget afviger jo på visse enkelte punkter fra det forslag, vi selv har fremsat. Jeg tænker her på spørgsmålet om den ændrede

status for de bidragydende medlemmer, hvad angår ventetidens nedsættelse, og navnlig forhøjelsen af kontingentet, som jeg vil mene er en ændring af væsentlig karakter. I denne forbindelse vil jeg gerne pege på, at venstre hellere så, at man fulgte vore tanker om en fuldstændig ophævelse af begrebet bidragydende medlem, bortset fra de særlige tilfælde, hvor man reelt er hvilende. Vi gør det — som anført i vort forslag — ud fra en række administrative fordele, som vi mener vil være forbundet dermed, men vi gør det også og ikke mindst på baggrund af det forslag, der her foreligger, som jo betyder, at for de mennesker — jeg erkender, det er få, men de findes dog — som vælger en anden forsikringsform, bliver det sværere og dyrere, når man forhøjer kontingentet for bidragydende medlemmer fra 24 til 48 kr. Derfor vil vi gerne have, at man overvejer disse forhold nøje, og jeg forstod på ministerens svar forleden over for vort forslag, at han var forhandlingsvillig vedrørende dette punkt, så det kan vi jo vende tilbage til under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil dernæst gerne give udtryk for tilfredshed med, at det problem, der har eksisteret mellem de almindelige sygekasser og fortsættelsessygekasserne, når det drejer sig om de 16-åriges adgang til at blive selvstændige medlemmer, nu har fået en for os at se positiv udgang. Vi kender jo de forhandlinger, der har været ført på disse områder, og venstre har også ved flere lejligheder været inde på tanken om, at man måtte give en rimeligere adgang for børn af de medlemmer, der er i fortsættelsessygekasserne, til at blive selvstændige medlemmer, når de bliver 16 år. Jeg finder, at det er en rimelig ordning, ministeren her er nået fremt til, og det synes jeg der er grund til at påskønne. Det er også med til at fjerne det irritationsmoment, der har eksisteret de to former for sygeforsikring imellem, samtidig med at det giver en bedre balance i henseende til valg af forsikringsmuligheder.

Vi kan altså stort set tilslutte os lovforslaget med de mindre forbehold, jeg her har nævnt, men vil samtidig tilføje, at vi gerne ser, at de tanker, vi har nedfældet i vort forslag, kommer med ind i billedet på en sådan måde, at det resultat, der kommer ud af det, bliver en virkelig reform af

[Peter Larsen.]

vor sygekasselovgivning, en reform, der bliver til fordel for hele sygekassesagen, en sag, der stadig er en væsentlig faktor i hele vor sociale lovgivning.

Clara Munck: Den konservative folketingsgruppe er meget tilfreds med, at socialministeren i sin fremsættelsestale understregede, at nok er han her i stand til at fremsætte et lovforslag, der, hvis det vedtages, vil medføre forbedringer, men at regeringen også deler ønsket om, at bl. a. dagpenge skal sættes i forhold til det aktuelle indtægtstab. Vi havde jo også forleden, som det allerede er sagt, en drøftelse angående sikring under sygdom. Vi er jo alle enige om, at vi gerne skulle nå den størst mulige sikring, men vi er i vor gruppe til gengæld også enige med socialministeren i, at det, der er mulighed for i dag, stort set er det, socialministeren har taget med i sit lovforslag.

Hvad angår karenstiden, ligger vort standpunkt nærmest midt imellem de to tidligere taleres standpunkter. Jeg forstod, at hr. Niels Mørk helt ville have karenstiden afskaffet; vi mener i hvert fald — vi talte jo om det opnåelige — at ministeren har valgt rigtigt ved at nedsætte karenstiden, således som det nu er foreslået. Hr. Peter Larsen sagde, at man i venstre ville overveje dette, men jeg kan altså allerede nu tilsige vor tilslutning til denne nedsættelse; den er på linje med det, vi også i forsorgsloven har prøvet: at hjælpe de langvarigt sygdomsramte, så at den økonomiske belastning ikke bliver så slem, som den hidtil har kunnet blive.

Vi er også glade for, at overgangsperioden, når man rykker fra bidragydende medlem til nydende medlemskab, bliver nedsat til 3 måneder. Heller ikke her kan vi følge partiet venstre; vi mener ikke, at det i dag ville være rimeligt at afskaffe muligheden for at stå som bidragydende medlem. Heldigvis er det jo sådan, at mange unge står i et læreforhold, hvor det er arbejdsgiveren, der forsikrer dem sygdomsmæssigt, men for hjem, der ikke har unge i lære, kan det være en væsentlig belastning, hvis der er børn mellem 16 og 18 år, for hvem forsørgerpligten i forbindelse med sygekassesikringen helt og fuldt påhviler forældrene,

at tegne sig for det månedlige, ret store bidrag. Jeg siger ikke, bidraget er for stort, når man er sygeforsikret, men udgiften kan være for stor, og derfor vil vi ikke kunne gå ind for at ophæve bestemmelsen om muligheden for at stå som ydende medlem; men vi er altså enige med socialministeren i, at det skal gøres lettere at påtage sig den højere kontingentbetaling og så få den egentlige sikring. Når man ved, at som det er i dag, varer det et halvt år, før man får glæde af frivilligt at indbetale et så væsentligt beløb, kan det godt lægge en dæmper på villigheden, og derfor er vi altså enige med ministeren også på dette område.

Jeg vil ligesom hr. Peter Larsen understrege, at vi er meget tilfreds med, at det to organisationer inden for sygeforsikringsområdet, nemlig De samvirkende Centralforeninger af Sygekasser i Danmark og de statskontrollerede fortsættelsesygekasser, har kunnet blive enige om de 16-åriges medlemskab. Det kunne jo også tænkes, der her var bidragydende medlemmer, som netop i protest mod, at de skulle tvinges over under en anden form for sygeforsikring, havde valgt det mere hvilende medlemskab, men som nu, da der er frit valg, hvad der altså efter vor mening også bør være, til at sygeforsikre sig efter sin egen stilling og opfattelse, vil føle sig tilskyndet til at vælge den egentlige forsikring.

Lad mig også — nu da vi taler om børn og unge — gøre opmærksom på, at socialministeren ønsker en bemyndigelse til under ganske særlige beholdt at lade udgifter til befordring til behandling gå ind under de almindelige regler om den kommunale dækning. Socialministeren anfører som eksempel allergiske sygdomme hos børn. Behandlingen heraf finder sted på rigshospitalet; og vi er ganske enige i, at sådanne tilfælde må falde ind under de nævnte regler. Vi mener også at kunne gå med til at give en bemyndigelse, men vi gør det i forventning om, at det netop kun bliver i ganske særlige tilfælde og ikke sådan, at vi inddrager al behandling, f. eks. fysiurgisk behandling og tilsvarende behandlinger, under en ordning af denne art, for i så fald bliver det vist en kommunal belastning, som vi har svært ved at overskue. Vi ønsker altså ikke, at der skal forhandles med kommunerne,

[Clara Munck.]

men vi giver bemyndigelse i tiltro til socialministerens sædvanlige forståelse for sådanne bemyndigelser.

Det afgørende er selvfølgelig, som det allerede er sagt, den meget væsentlige økonomiske forbedring, der finder sted, når man bliver ramt af sygdom. Der er jo tale om en generel forhøjelse på næsten 50 pct., og det står vi yderst forstående over for. Vi er glade for, at ministeren har taget også de frivillige dagpenge med, så at husmoderen uden eget erhverv, der hidtil kun har kunnet sikre sig 5 kr. om dagen, nu kan komme op på et beløb, der i hvert fald forslår lidt mere, når vi tænker på husholdningsudgifter og andet, nemlig 15 kr.

Vi er også enige i, at maksimumsydelsen for den frivillige forsikring kan forhøjes, men selvfølgelig er det afgørende først og fremmest de tvungne ydelser, hvor det jo er det direkte tab af arbejdsindtægt, der skal kompenseres. Her når vi jo op på et beløb, der svarer nogenlunde til, hvad der blev fastsat i arbejdsløshedsloven, og vi anerkender ministerens indstilling: at da der her er tale om faste ydelser, kan vi ikke gå helt så langt som inden for arbejdsløshedsforsikringen, hvor det er en maksimumsgrænse, man selv kan tage stilling til, om man vil nå op på.

Vi er bare kedede af, at det ikke denne gang er lykkedes socialministeren at opnå enighed med arbejdsmarkedets parter. Det er jo sådan, at denne form for forsikring — i modsætning til den frivillige dagpengeforsikring — hviler på ydelser fra arbejdsmarkedet, hvor arbejdsgiver og arbejdere tilsammen bærer fem sjettedele af udgifterne, i dette tilfælde af merudgifterne. Da vi sidst foretog forhøjelser i 1965, var der enighed både med LO og arbejdsgiverne, og vi vil da gerne have at vide, hvad der ligger til grund for, at socialministeren ikke havde samme heldige forhandlingsmulighed eller -evne ved denne lejlighed, hvor arbejdsgiverne altså ikke er gået ind for forhøjelsen. Deri ligger ikke, at vi ikke mener, forhøjelserne skal gennemføres, men vi vælter dog en merudgift på 40 mill. kr. over på arbejdsgiverne. Det var dog rart, om de gik helhjertet ind for udgiften. Det kan jo være, vægringen skyldes, at man på det tidspunkt ikke kendte overenskomst-

forhandlingernes udfald — jeg tror ikke, det skyldes, at socialministeren har skærpet kontrol- og indberetningspligter for arbejdsgiverne. Men vi sætter altså et spørgsmålstegn ved denne del af forslaget og vil gerne have det behandlet i udvalget.

Så skal jeg kun nævne den sidste ting — og det undrer mig lidt, at hr. Niels Mørk ikke nævnte det, jeg har før rejst spørgsmålet om denne reservefond. Jeg synes, at vi på forskellige områder lægger for mange penge hen af de aktuelle ydelser, henlæggelser, som jeg egentlig ikke så stærkt ser nytten af. Jeg forstod her, at de samvirkende sygekasser havde stillet forslag om, at den lovpligtige reservefond blev nedsat — den skal jo i dag udgøre op til 75 pct. af gennemsnitsudgiften for de sidste 3 år — men det har socialministeren ikke ment at kunne følge, idet han hellere følger direktoratet for sygekassevæsenet, der bl. a. peger på nødvendigheden af, at de små sygekasser har en større fondsdannelse.

Nu står jeg her med sygekassedirektoratets egen beretning for 1964, udsendt i 1966, og den underbygger i hvert fald slet ikke, at det skulle være nødvendigt at fastholde de 75 pct. af hensyn til de små sygekasser; ud over reservefondene har sygekasserne jo også en formue på over et par hundrede millioner kroner.

Jeg vil på min gruppes vegne faktisk stille i udsigt, at vi meget gerne slutter os til hr. Niels Mørks udmærkede forslag, men at vi afventer en udvalgsbehandling. Vi er i det hele taget positivt indstillet over for lovforslaget og mener, at det er et godt forslag, socialministeren har fremsat.

Hanne Reintoft: Mit partis ordfører kan desværre ikke være til stede i dag, og vi vil derfor meget gerne have lov til at komme med vore principielle betragtninger om lovforslaget ved anden behandling.

Rent personlig vil jeg udtrykke min dybe skuffelse over, at sygedagpengene til den kvindelige lønarbejder fortsat skal være lavere end dagpengene til den mandlige. Det er tit netop, når kvinden, husmoderen, er syg, at et hjem påføres store udgifter f. eks. til husmoderafløsning. For den enlige forsørger, der måske sidder med en stor husleje, er det næsten umuligt at klare sig

[Hanne Reintoff.]

selv med det forhøjede beløb, og hvis begge parter arbejder, undgår man ikke, at de kommer op over de 2.688 kr. i statsskat, der tvinger dem til fuld betaling af husmoderafløser. I tilfælde, hvor det er påkrævet med husmoderafløsning, vil de altså komme til at betale alt det, kvinden får i sygedagpenge, for denne husmoderafløsning; det kommer til at gå lige op. Vi kan ikke få lige løn på arbejdsmarkedet, men jeg synes, det er trist, at vi i vor sociale lovgivning skal følge den forskelsbehandling op.

Grethe Philip: Da mit partis ordfører hr. Erik Hansen er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne fremsætte nogle bemærkninger.

Det radikale venstre har ved gentagne lejligheder, sidst ved behandlingen af venstres skitse vedrørende sygeforsikringen, udtalt, at korttidssikringerne, d. v. s. ydelserne til personer, der midlertidigt er ude af arbejde på grund af sygdom, arbejdsløshed eller ulykkestilfælde, bør være ensartede. Den enkelte, der er i vanskeligheder, kan ikke forstå, at årsagen til den vanskelige situation skal være afgørende for størrelsen af den hjælp, han eller hun kan få. Det hører også til de problemer, der først har været til drøftelse i socialreformkommissionen.

Da vi nylig har sat ydelserne ved arbejdsløshed i vejret, må det føles som en ganske rimelig konsekvens heraf, at vi forhøjer sygedagpengene tilsvarende. At vi samtidig sætter de beløb i vejret, der kan ydes til personer, der frivilligt selv tegner sygeforsikring, kan vi ligeledes tilslutte os.

Hr. Niels Mørk rejste i sit indlæg spørgsmålet om betydningen af profylaktiske undersøgelser med henblik på tidligt at kunne konstatere tilfælde af livmoderkræft. Jeg vil meget varmt støtte, at man går videre med disse overvejelser, så det også kommer ind i sygeforsikringen og der bliver større muligheder for at udvide det arbejde, der allerede er i gang på dette felt, og som vi også har indtryk af at enkelte praktiserende læger har taget op i samarbejde med laboratorier.

Jeg vil gerne i den forbindelse rejse et ekstra spørgsmål over for socialministeren.

Professor Krebs i Århus er en af de læger, der vel længst har arbejdet med disse problemer og også gjort en meget stor indsats for at udbrede forståelsen for, at kvinderne tidligt kommer til behandling. Jeg husker, at han i en artikel har redegjort for en undersøgelse, han har foretaget af, hvordan det senere går de kvinder, der har været til behandling for livmoderkræft; deri påviste han, at der var en tydelig forbindelse mellem sygdomsforløbet og kvindens økonomiske og sociale stilling, således at forstå, at de kvinder, der havde en stor arbejdsbyrde hjemme, kom sig dårligere end kvinder, der havde mulighed for at blive skånet. Det er jo således, at kvinder efter en sådan behandling i en periode har ganske overordentligt brug for at blive skånet, og det er klart, at i visse hjem kan dette være meget vanskeligt.

Man står altså her i virkeligheden over for en kombination af et lægeligt og et socialt problem; jeg kan ikke på stående fod sige, hvordan det skal løses. Jeg vil bare gerne have, at socialministeren er opmærksom på spørgsmålet.

Idet jeg i øvrigt henviser til hr. Erik Hansens bemærkninger ved behandlingen af venstres forslag til folketingsbeslutning, hvorunder han bl. a. var inde på det radikale venstres mål vedrørende hele dette sociale område på noget længere sigt, kan jeg give tilsagn om en velvillig behandling af lovforslaget.

Inger-Lise Bech Hansen: Jeg finder anledning til indledningsvis at give udtryk for min beklagelse over, at det lovforslag, der her skal behandles, først er blevet fremsat den 7. marts, kun to dage før første behandling, og oven i købet først uddelt i salen efter ministerens fremsættelsestale. Det er sandelig ikke mange timer, der i disse i forvejen travle dage har kunnet afses til at sætte sig ind i dette forslag.

En lille hjælp har det været, at de i lovforslaget foreslåede ændringer i det væsentlige er identiske med de i venstres forslag til folketingsbeslutning forleden indeholdte; jeg skal da også tillade mig hovedsagelig at henvise til mine udtalelser ved behandlingen af nævnte forslag, idet jeg skal gentage, at liberalt centrum kan tilslutte sig de ændringer, der indeholder en ajourføring af dag-

[Inger-Lise Bech Hansen.]

pengesatser og bidrag, og som er motiveret af de forhøjelser, der har fundet sted på arbejdsløshedsydelseernes område.

For så vidt angår den foreslåede ændring af lovens § 65, stk. 3, nr. 1, vedrørende valgfrihed mellem at være medlem af sygekasse eller sygeforsikring for 16-årige, der sammen med deres forældre har været medlem af en sygeforsikring, kan vi sympatisere med det princip, der ligger i en ajourføring af loven i overensstemmelse med gældende praksis. Det forekommer mig imidlertid at være uheldigt gennem lovgivningen således at foretage en diskrimination mellem to grupper af befolkningen med hensyn til valgfrihed på grundlag af forhold, som de ingen indflydelse har haft på, nemlig forældrenes indtægt. Jeg kunne tænke mig, at det blev taget op til overvejelse at gennemføre fuld valgfrihed mellem sygekasse og sygeforsikring for alle, men med ret og pligt til medlemskab uanset økonomiske forhold. Samtidig ville begrebet bidragydende medlemmer helt blive afskaffet med deraf følgende forenkling i administrationen.

Selv om vi kan tilslutte os lovforslaget, som er en forbedring af den nugældende lov, skal jeg i øvrigt her præcisere, at liberalt centrum finder det mest rationelt, at sygekasserne helt overtages af det offentlige.

Socialministeren (Bundvad): Jeg kan takke samtlige ordførere for tilslutning til lovforslaget, derunder specielt forslaget om forhøjelse af dagpengene; jeg tror også, at der i spørgsmålet om karenstid vil kunne opnås enighed.

Jeg kan sige til hr. Peter Larsen, at spørgsmålet om bidragydende medlemmer vil vi komme til at diskutere i udvalget, men det hører jo sammen med spørgsmålet om, hvorvidt vi skal lave pligtmedlemskab; det er et nabospørgsmål. Hvis vi skal lave pligtmedlemskab og have valgfrihed mellem sygekasser og fortsættelseskasser, må det også gælde fortsættelseskasserne, således at det hele kører sammen i én stor ring, og derfor kan problemet ikke umiddelbart løses. Jeg nævner det bare, fordi det faktisk er et problem. Derfor mener jeg, at noget af det, vi var inde på forleden, nok vil komme til at høre hjemme i den større re-

form, som også hr. Peter Larsen er enig om vi skal have på sygeforsikringsområdet.

Jeg vil sige til fru Clara Munck, at jeg har naturligvis gennem mange forhandlinger søgt at opnå enighed mellem parterne, og det er naturligvis berettiget at spørge, hvad det er, man er uenig om. Jeg kan ikke sige, at man er principielt uenig om selve forslaget; specielt det spørgsmål, fru Clara Munck nævnte, om kontrollen og indberetningspligten, som jo påhviler arbejdsgiverne, har arbejdsgiverne tiltrådt. Det er ikke dér, uenigheden ligger. Man må nok sige det sådan, at når jeg forlangte svar af parterne, før de havde afsluttet deres endelige forhandlinger hos forligsmanden, måtte deres holdning og svar blive noget blødt i det. Arbejdsgiverne valgte at sige, at de kunne ikke give tilslutning, LO valgte at sige, at under de givne omstændigheder kunne de give tilslutning. Hvis vi skulle forelægge dem det i dag, ville jeg tro, at vi havde tilslutning fra begge parter.

Med hensyn til spørgsmålet om reservefondens størrelse, hvor fru Clara Munck var tilbøjelig til at give sygekasserne ret, når de forlanger eller ønsker, at reservefondens størrelse bliver, jeg tror, det var 50 pct., mens vi foreslår variable procenter, vil jeg sige, at det sådan set er en imødekommelse af sygekassernes synspunkt, men dog sådan, at vi får mulighed for bedre at tilpasse de enkelte kassers krav på reserver, end vi vil gøre ved en ganske fast procent; der jer altså ikke tale om, at vi ønsker at fastholde 75 pct.

Så kommer vi til et principielt spørgsmål, som hr. Niels Mørk rejste, og hvor han har fået tilslutning fra fru Grethe Philip, spørgsmålet om den profylaktiske behandling. Her må jeg dele svaret i to dele, for hr. Niels Mørk talte både om paradentose og om forebyggende kræftundersøgelser hos kvinder.

For så vidt det drejer sig om tandbehandling, giver loven, som den er i dag, adgang til, at man kan foretage forebyggende undersøgelser, og det sker også; bl. a. er der givet de unge tilbud om — og sygekasserne har i stor udstrækning benyttet sig af det — at de kan få undersøgt tænderne og mundhulen, uden at de i øvrigt af den grund behøver at gå til behandling. Det er en pro-

[Socialministeren.]

fylatisk behandling. I øjeblikket undersøges det i et speciallægeudvalg, hvorvidt man kan tage paradentosen ind under speciallægeordningen, om vi er nødt til at sige, at paradentose er en sygdom — for det er jo ikke en forebyggende behandling, det er en sygdom, der skal behandles — af en sådan karakter, at den skal have speciallægebehandling, eller om uddannelsen på tandlægehøjskolen er sådan, at alle tandlæger skulle kunne behandle paradentose. Der ligger en række problemer dér, som hører til tandlægeområdet.

Den anden side af spørgsmålet, der er rejst, vedrører de forebyggende undersøgelser for livmoderkræft. Her vil jeg gerne give principiel tilslutning til, at vi tager det spørgsmål op i udvalget og overvejer, om vi kan ændre loven, så at der gives mulighed for en vis støtte. Hr. Niels Mørk talte i forbindelse med paradentosen om 75 pct. statsdækning; jeg sætter et vældigt spørgsmålstegn ved det. Jeg sætter også spørgsmålstegn ved den anden ordning, således at forstå, at vi må finde ud af, om livmoderkræftundersøgelsen kan foretages hos de praktiserende læger, og om det kan ordnes på en sådan måde, at det ikke skrues op i et speciallægeplan, der forudsætter nogle kæmpeudgifter for os, som ingen steder hører hjemme i den forbindelse.

Men altså, jeg giver principiel tilslutning til tanken om en profylaktisk behandling. Jeg føjer til, at det er en sag, som også hører hjemme under indenrigsministeriet, og vi må konferere med sundhedsstyrelsen om det, men jeg synes, vi skal tage hul på den sag og se at komme et skridt videre.

Hr. Niels Mørk rejste spørgsmålet om rejsesygeforsikring. Jeg vil gerne gå med til at drøfte det i udvalget. Da sagen blev rejst i 1965, var jeg selv tilhænger af det, og jeg mener, det er rigtigt, at vi i Danmark, ligesom man har det i Sverige, Norge og andre lande, kunne dække vore borgere ind for sygdom også ved midlertidigt ophold i udlandet, men dengang var forslaget af en sådan karakter, at det efter vor opfattelse måtte falde uden for lovens daværende bestemmelser, og derfor måtte jeg sige nej til det, selv om jeg er tilhænger af princippet. Nu rejser hr. Niels Mørk spørgsmålet igen på den måde, at man vil gøre det

til en frivillig ordning, forstået på den måde, at den enkelte sygekasse selv skal kunne bestemme, om den vil gå ind i den. Under den forudsætning vil jeg gerne drøfte muligheden for et ændringsforslag, idet jeg dog tilføjer, at det ikke må koste staten noget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget angående forslag til folketingsbeslutning om ændringer af den offentlige sygeforsikring. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

*Forslag til lov for Grønland om erhvervs-mæssig jagst, fiskeri og jagt,
forslag til lov om ændring af lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.
og
forslag til lov for Grønland om pant.*

Valgt blev: *Egon Jensen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Thomas Have, Johan Nielsen, Rosing, Tastesen, From, Holger Hansen, Knud Hertling, Henry Sørensen, Ninn-Hansen, Hindkjær Pedersen, Lembourn, Gunhild Due, Vivike og A. C. Normann.*

Første næstformand (From): Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om tipning.

Medlemmer af folketinget Bjørn Larsen, Aksel Larsen, Kjær Rasmussen og Vivike har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri. (Om pligt til i visse tilfælde at løse fisketegn, om oprettelse af en fond til ophjælpning af fiskebestanden samt om opsynsmænd) og

[Første næstformand.]

forslag til lov om ændring af lov om ferskvandsfiskeri. (Om pligt til i visse tilfælde at løse fisketegn og om oprettelsen af en fond til ophjælpning af fiskebestanden).

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Om pensionstillæg m. v.), forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Om pensionstillæg m. v.) og forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pensionstillæg m. v.) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at *Knud Thomsen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om egnsudvikling og forslag til lov om garantier for lån til industrivirksomheder. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Knud Thomsen* har vedkommende gruppe udpeget *Mads Eg Damgaard*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (*Grünbaum*): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om tipning.

Forslaget går ud på en ændring af de regler, der er fastsat i tipsloven om fordeling af tipsselskabets overskud og fremsættes til opfyldelse af den revisionsbestemmelse, der blev indsat i tipsloven, da lovens fordelingsregler blev ændret i 1964, hvorefter fordelingsreglerne skulle optages til revision i folketingsåret 1965-66, hvilket i 1965 blev udskudt til folketingsåret 1966-67.

De i 1964 gennemførte ændringer i fordelingsreglerne fandt første gang anvendelse ved fordelingen af overskuddet for regnskabsåret 1963-64, og som det fremgår af den oversigt over overskuddets fordeling, der er medtaget i bemærkningerne til forslaget, er der i de forløbne år sket en betydelig stigning i såvel tipstjenestens overskud som den del af overskuddet, der er anvendt til idrætsformål. Da tipsomsætningen stadig viser stigende tendens, kan det forventes, at denne andel vil vokse yderligere. Alligevel kan det nok være vanskeligt for dansk idræt at løse alle sine opgaver

med de midler, den efter de nugældende regler kan disponere over, og såvel Socialdemokratiets Idrætsudvalg som Dansk Idræts-Forbund har ønsket at få en øget andel af tipsmidlerne stillet til rådighed for idrætten. Det foreslås derfor, at der yderligere til idrætsformål anvendes en tredjedel af den bevillingsafgift på 15 pct., som ifølge lovens § 1 tilfalder staten.

Bevillingsafgiften udgjorde i regnskabsåret 1965-66 14,2 mill. kr. og kan for indeværende regnskabsår anslås at ville indbringe ca. 16,5 mill. kr. Den tredjedel heraf, som efter forslaget yderligere skal anvendes til idrætsformål, vil således på grundlag af den nuværende omsætning beløbe sig til ca. 5,5 mill. kr.

Hr. Poul Schlüter m. fl. har den 28. februar 1967 fremsat et forslag til ændring af loven om tipning, hvorefter hele overskuddet af Dansk Tipstjeneste anvendes til idrætsformål. Dette vil betyde bortfald af den støtte, som gennem andele i tipstjenestens overskud ydes til formål af almen kulturel karakter, til støtte for ungdommens friluftsliv og til velgørende eller andre almennyttige formål, og de institutioner, der har nydt godt af støtten, ville blive henvist til at søge denne på anden måde. Regeringen finder det betænkeligt at røre ved den godt indarbejdede ordning, hvorefter disse samfundsmæssigt betydningsfulde formål også får støtte fra tipsselskabets overskud. De yderligere tilskud, som det findes rimeligt at give idrætten, foreslås derfor afholdt gennem en tilsvarende begrænsning af statens indtægter fra tipstjenesten.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Bjørn Larsen*): Jeg har herved den ære for folketinget at fremsætte

forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri. (Om pligt til i visse tilfælde at løse fisketegn, om oprettelse af en fond til ophjælpning af fiskebestanden samt om opsynsmænd) og

forslag til lov om ændring af lov om ferskvandsfiskeri. (Om pligt til i visse tilfælde at løse fisketegn og om oprettelse af en fond til ophjælpning af fiskebestanden).

Forslagene tilsigter at bringe Danmark på linje med andre lande, hvad angår udenlandske statsborgeres ret til at drive lyst-